

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФАКУЛЬТЕТ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

**Кафедра пропедевтики та медицини внутрішніх хвороб тварин і птиці
ім. В.І.Левченка**

Кафедри акушерства і біотехнології репродукції тварин

Кафедри ветеринарної хірургії та анестезіології

Кафедри паразитології і фармакології

**Кафедри ветеринарно-санітарної експертизи, гігієни продуктів
тваринництва та патологічної анатомії ім. Й.С.Загаєвського**

Кафедри епізоотології та інфекційних хвороб

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ХВОРОБИ ЖУЙНИХ ТВАРИН»

**Галузь знань: 211 «Ветеринарна медицина» Спеціальність: 211
«Ветеринарна медицина» Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Кваліфікація Магістр ветеринарної медицини**

Біла Церква - 2024

**Робоча програма з дисципліни «Хвороби жуйних тварин» для магістрантів
факультету ветеринарної медицини (наскрізний магістр) за спеціальністю 211 –
ветеринарна медицина.**

Розробники

Чуб О.В., доцент кафедри пропедевтики та медицини внутрішніх хвороб тварин і птиці ім. В.І.Левченка: канд. вет. наук;

Харченко А.В., доцент кафедри пропедевтики та медицини внутрішніх хвороб тварин і птиці ім. В.І.Левченка: канд. вет. наук; **Довгаль О.В.**, доцент кафедри епізоотології та інфекційних хвороб; канд. вет. наук;

Івасенко Б.П., завідувач кафедри акушерства і біотехнології репродукції тварин; канд. вет. наук, доцент;

Яремчук А.В., доцент кафедри ветеринарної хірургії та анестезіології; канд. вет. наук;

Шаганенко В.С., доцент кафедри паразитології і фармакології; канд. вет. наук.; **Лясота В.П.**, завідувач кафедри ветеринарно-санітарної експертизи, гігієни продуктів тваринництва та патологічної анатомії ім. Й.С.Загаєвського; професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедр: а) пропедевтики та медицини внутрішніх хвороб тварин і птиці ім. В.І.Левченка; протокол № 1 від «12» серпня 2024 р.; б) епізоотології та інфекційних хвороб ; протокол № 1 від «12» серпня 2024 р.; в) акушерства і біотехнології репродукції тварин; протокол № 1 від «12» серпня 2024 р.; г) ветеринарної хірургії та анестезіології; протокол № 1 від «9» серпня 2024 р.; д) паразитології і фармакології; паразитології і фармакології; протокол № 1 від «12» серпня 2024 р.; е) ветеринарно-санітарної експертизи, гігієни продуктів тваринництва та патологічної анатомії ім. Й.С.Загаєвського; протокол № 1 від «9» серпня 2024 р.;

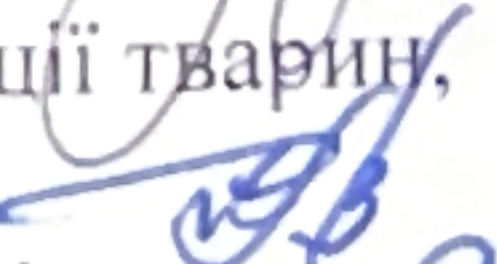
Зав. кафедри пропедевтики та медицини внутрішніх хвороб тварин і птиці ім. В.І.Левченка, доцент

 А.Ю.Мельник


Зав. кафедри епізоотології та інфекційних хвороб,
доцент

 Т.М.Царенко

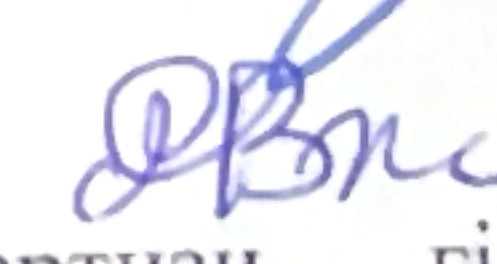
Зав. кафедри акушерства і біотехнології репродукції тварин,
доцент

 Б.П.Івасенко

Зав. кафедри ветеринарної хірургії та анестезіології,
професор

 М.В.Рубленко

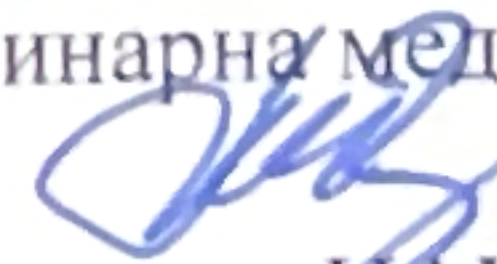
Зав. кафедри паразитології і фармакології,
професор

 С.В.Рубленко

Зав. кафедри ветеринарно-санітарної експертизи, гігієни продуктів тваринництва та патологічної анатомії ім. Й.С.Загаєвського,
професор

 В.П.Лясота

Гарант ОР «Магістр» за спеціальністю 211 «ветеринарна медицина», доктор вет.наук, професор

 М.В.Рубленко

Схвалено методичною комісією ФВМ Білоцерківського НАУ галузь знань – «Ветеринарна медицина»; спеціальність – 211 «Ветеринарна медицина» (протокол № 1 від «14» серпня 2024 р.

Розглянуто та затверджено на засіданні вченої ради ФВМ протокол № 1 від «15» серпня 2024 року

Голова методичної комісії ФВМ, доктор вет. наук,
професор

 С.А.Власенко

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	6
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ХВОРОБИ СВИНЕЙ	7
5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	12
6.1. Лекції	12
6.2. Практичні та семінарські заняття	14
6.3. Самостійна робота	17
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	21
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	22
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	22
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	23
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ПОСІБНИКІВ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	24
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	26

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ,

Згідно з навчальним планом на 2024-2025 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Хвороби жуйних» для денної форми навчання виділено всього 300 академічних годин (10 кредитів ECTS), у т. ч. аудиторних – 168 годин (лекції – 56, практичні заняття – 112), самостійна робота студентів – 132 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання:

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 10	Галузь знань: 21 – Ветеринарна медицина	Денна форма навчання Обов'язкова дисципліна
Кількість змістовних модулів - 4	Спеціальність: 211 – Ветеринарна медицина	Рік підготовки: 6-й
Тижневе навантаження: 11 семестр - 6(1/4) 12 семестр - 6(1/4)		Семестр: 11
		Навчальна практика: 36 год Вид контролю: іспит

Структура дисципліни за видами занять (хвороби жуйних)

А	В	С	Д	Е	FX	Н
Медицина внутрішніх хвороб великих тварин						
16	3	32		12	14	75
Паразитологія						
8		21		16		45
ВСЕ						
8		21		8	8	45
Акушерство						
8	2	21		6	10	45
Хірургія						
8	2	21		6	10	45
Епізоотологія						
8	2	21		16		45
Всього						
56	9	137		56	42	300

Мета вивчення дисципліни – сформувати у майбутніх фахівців ветеринарної медицини компетентності з питань етіології, патогенезу методів діагностики і лікування хвороб жуйних тварин різної етіології з використанням принципів національного та міжнародного законодавства, стандартів з благополуччя тварин щодо гуманних методів їх вирощування, вміння досліджувати поголів'я з використанням інструментарію, спеціальних приладів,

лабораторного обладнання тощо для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності та аналізом результатів з метою формування висновків щодо ефективності лікувально-профілактичних заходів жуйних тварин за хвороб неінфекційної, інфекційної та інвазійної етіології.

Набування ко мпетентностей з дисципліни студентами

№ СК за СВО	Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікації	Автономність та відповідальність
Загальні компетентності					
ЗК 9	Здатність приймати обгрунтовані рішення	Знати як аналізувати отриману інформацію та приймати обгрунтовані рішення якість виконуваних робіт	Вміти приймати обгрунтовані рішення	Здатність приймати обгрунтовані рішення щодо лікування і профілактики хвороб жуйних тварин	Уміти приймати обгрунтовані рішення стосовно лікування і профілактики хвороб жуйних тварин
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Знати всі технологічні процеси на фермі та забезпечувати якість виконуваних робіт на всіх ланках виробничого процесу	Уміти розробляти алгоритми та стратегію лікування хвороб жуйних тварин різної етіології, забезпечувати якість виконуваних робіт	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Уміти оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
Спеціальні (фахові , предметні) компетентності					
ЗК 13	Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб жуйних тварин різної етіології	Знати як розробити стратегії профілактики хвороб жуйних тварин різної етіології	Вміти розробляти стратегії профілактики хвороб жуйних тварин різної етіології	Здатність аналізувати результати оцінки ефективності лікування і профілактики хвороб жуйних тварин різної етіології	Уміти приймати рішення та нести відповідальність за профілактику хвороб жуйних тварин різної етіології

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Хвороби жуйних тварин» базується на структурно-логічному зв'язку зі знаннями з анатомії, гістології, біофізики, фізіології та патологічної фізіології, імуннології, фармакології, біохімії, клінічної діагностики та клінічної біохімії, годівлі, зоогігієни, медицини внутрішніх хвороб великих тварин, акушерства, хірургії, епівзоотології, паразитології і некропсії. Спеціаліст має знати лікарські та отруйні рослини, основи кормовиробництва. Для проведення диференціальної діагностики захворювань студенти мають вміти пов'язувати вивчення дисципліни зі знаннями, одержаними з інших («Мікробіологія», «Вірусологія») навчальних дисциплін.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю «Ветеринарна медицина» відповідно до ОПП	Результати вивчення з дисципліни «Хвороби жуйних»	Студент повинен знати і уміти
РН 1	Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини	<ul style="list-style-type: none">- знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини- уміти грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини
РН 2	Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій	<ul style="list-style-type: none">- використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій- вміти використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій
РН 5	Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювань та результатами лабораторних досліджень	знати як установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювань та результатами лабораторних досліджень вміти установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювань та результатами лабораторних досліджень

PH 7	Формувати висновки щодо ефективності обраного лікування жуйних тварин за різної етіології, та їх профілактики	знати як обрати ефективні методи і засоби утримання, годівлі та лікування худоби, профілактики інфекційних та неінфекційних хвороб жуйних, методи їх дослідження, володіти технікою застосування основних та окремих спеціальних методів дослідження, сучасні технології інтенсивного відтворення та ортопедії тварин; обґрунтування комплексної профілактики неплідності та маститу.
		вміти належним чином керувати всіма небезпечними чинниками, які загрожують здоров'ю тварин і людей на фермі, досліджувати поголів'я з використанням інструментарію, спеціальних приладів, лабораторного обладнання тощо для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності та аналізом результатів з метою формування висновків щодо стану здоров'я тварин та подальшим плануванням, організацією і реалізацією лікувально-профілактичних заходів поголів'я жуйних тварин за хвороб незаразної, інфекційної та інвазійної етіології; застосовувати гормональну терапію із врахуванням показань та протипоказань, а також її фармакозабезпечення; проводити гінекологічну диспансеризацію із наступною розробкою системної профілактики внутрішніх хвороб, неплідності, проводити диспансеризацію поголів'я жуйних тварин.
PH 8	здійснювати моніторинг причин поширення хвороб жуйних різної етіології	вміти здійснювати моніторинг причин поширення хвороб жуйних різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення, що використовуються на фермі.
PH 17	Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту жуйних тварин	Знати основні алгоритми біоетики і біобезпеки під час дослідження та лікування жуйних тварин з використанням принципів національного та міжнародного законодавства, стандартів з благополуччя тварин щодо гуманних методів їх вирощування, транспортування та експлуатації, основних відходів щодо розроблення та впровадження необхідних гігієнічних умов на фермі з дотриманням правил біобезпеки; вміти розробити та впровадити правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту жуйних тварин на фермі.

PH 20	Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань	Знати основні принципи використання спеціалізованого програмного забезпечення на сучасній фермі для виконання професійних завдань Вміти володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань під час лікування і профілактики хвороб жуйних тварин різної етіології.забезпечення на сучасній фермі для виконання професійних завдань
-------	--	---

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Медицина внутрішніх хвороб тварин

- Організація лікувальної допомоги жуйним тваринам за внутрішньої, акушерської, хірургічної, інфекційної, інвазійної та метаболічної патології (процедури техніки безпеки, біобезпеки при роботі з хворими жуйними тваринами).

- Клінічні та візуальні засоби дослідження хворої тварини. Освоєння систем профілактики хвороб жуйних тварин за внутрішньої патології та проведення диспансеризації на базі ситуаційних завдань.

- Дослідження та лікування великої рогатої худоби, тварин за хвороб серцевосудинної системи (травматичний перикардит, міокардіодистрофія, та їх теоретичне вивчення.

- Діагностичні алгоритми та лікувальні протоколи тварин за хвороб дихальної системи у молодняку жуйних тварин.

- Діагностика і лікування хвороб передшлунків (гіпотонія і атонія рубця, гостра тимпанія, ацидоз і алкалоз вмісту рубця, зміщення сичуга) у великої рогатої худоби. Лікувальні протоколи.

- Діагностичні алгоритми за лікування хвороб печінки у великої рогатої худоби, овець і кіз (гепатит, гепатодистрофія, цироз).

- Метаболічні хвороби тварин: етіологія, діагностичні алгоритми (біохімічне дослідження крові, сечі, вмісту рубця та ін.), лікування і профілактика. Множинна внутрішня патологія.

- Змістовний модуль 2. Акушерство та гінекологія жуйних тварин

- Гінекологічні хвороби

- Механізми патогенетичного зв'язку акушерських та гінекологічних хвороб

- Диференційна діагностика гінекологічних хвороб ультразвуковим та клінічними методами.

- Сучасні засоби та методи лікування за гінекологічних хвороб у корів.

Змістовний модуль 3. Хірургія та ортопедія жуйних тварин

- Особливості перебігу хірургічної патології у високопродуктивних жуйних тварин (етіологічні аспекти хірургічної патології у жуйних тварин, анестезіологічне забезпечення у сучасному секотарстві).

- - Анестезія та аналгезія у жуйних за хвороб кінцівок (Функціональна ортопедична обробка ратиць у корів, антисептична профілактика хвороб ратиць у корів на молочних фермах).

- - Найбільш поширені хвороби кінцівок у жуйних (хвороби грудної і тазової кінцівки, етіологічні аспекти ламініту за інтенсивного скотарства, деформації кінцівок, хвороби ратиць у жуйних за інфекційних хвороб, гнійно-некротичні процеси у ділянці пальців)

- Оперативні втручання в різних ділянках тілі (операції на молочній залозі, хвороби очей, хвороби в ділянці голови, експериментальні операції, хвороби у ділянці шиї, операції в ділянці черевної стінки і порожнини, принципи превентивної ветеринарної медицини у сучасному скотарстві)

- **Особливості перебігу хірургічної патології у високопродуктивних жуйних тварин** (Структура, функції та біомеханіка ратиць в умовах високо інтенсивного скотарства, оцінка технологічного обладнання на сучасній молочній фермі, етіологічні аспекти хірургічної патології у жуйних тварин в умовах інтенсивного тваринництва, різні методи введення лікарських препаратів та взяття крові у жуйних тварин, фіксація та анестезіологічне забезпечення у сучасному скотарстві)

- Анестезія та аналгезія у жуйних за хвороб кінцівок (Функціональна ортопедична обробка ратиць у корів, антисептична профілактика хвороб ратиць у корів на молочних фермах, технологічний травматизм)

- Найбільш поширені хвороби кінцівок у жуйних (Хвороби грудної і тазової кінцівки, етіологічні аспекти ламініту за інтенсивного скотарства, хвороби ратиць у жуйних за інфекційних хвороб, папіломатозний пальцевий дерматит)

- Оперативні втручання в різних ділянках тіла (Кастрація самців жуйних тварин, операції на препуціальному мішку й статевому члені, деформації, гнійно-некротичні процеси у ділянці пальців, операції на молочній залозі, хвороби очей, хвороби у ділянці голови, шиї, черевної стінки і порожнини, принципи превентивної ветеринарної медицини у сучасному скотарстві)

Змістовний модуль 4. Інфекційні хвороби жуйних тварин - Емерджентні транскордонні інфекції.

- Пріонні інфекції (Губчастоподібна енцефалопатія ВРХ . Скрепі овець).

- Заразний вузликовий дерматит. Блютанг.

- Контагіозна ектима овець і кіз. Аденоматоз овець і кіз.

- Емерджентні транскордонні інфекції

- Пріонні інфекції (Губчастоподібна енцефалопатія ВРХ . Скрепі овець). -

Заразний вузликовий дерматит - Блютанг.

- Контагіозна ектима овець і кіз.

- Аденоматоз овець і кіз.

- Везикулярний стоматит. - Паравакцина.

Змістовний модуль 5. Інвазійні хвороби жуйних

- Епізоотична ситуація в Україні з паразитозів жуйних тварин. Екологічні аспекти проблеми.

- Зоонозні інвазії великої та дрібної рогатої худоби.

- Розвиток патологічного процесу в організмі худоби за енто- та ектопаразмозів.

- Попередження інвазійних хвороб жуйних тварин за різних технологічних умов. Сучасні погляди на оптимізацію проблеми боротьби з інвазійними хворобами дрібної та великої рогатої худоби. Продовольча безпека галузі скотарства за паразитарного неблагополуччя.

- Комплексний підхід при постановці діагнозу на паразитози жуйних.

- Зажиттєві та посмертні кількісні методи паразитологічних досліджень та оцінка ефективності протипаразитарних заходів.

- Динаміка клінічного прояву фасціольозу жуйних. Обґрунтування спеціальної діагностики та заходів боротьби.

- Діагностика та диференційна діагностика дикроцеліозу та еуритремошу жуйних. Етіотропна та патогенетична терапія. Профілактика.

- Моніторинг епізоотичної ситуації щодо цистицеркозу бовісного з використанням новітніх методів. Морфо-біологічне обґрунтування методів діагностики та боротьби. Цистицеркози серозних покривів внутрішніх органів та підшкірної клітковини жуйних: динаміка розвитку патологічного процесу та клінічних ознак, зажиттєва та посмертна діагностика, профілактика.

- Поширення аноплоцефалідозів жуйних. Морфо-біологічне обґрунтування діагностики та заходів боротьби.

- Неоаскароз телят, стронгілятози травного каналу: особливості епізоотології, динаміки патологічних зрушень у інвазованому макроорганізмі, комплексний підхід щодо діагностики, терапії та профілактики.

- Саркоптоїдози жуйних та оводові хвороби, їх прояв, диференційна діагностика, комплексний підхід за лікування і профілактики. Псороптидози великої та дрібної рогатої худоби: діагностика, сезонні, порідні та технологічні особливості заходів боротьби. тромбідиформні акарози жуйних: епізоотична ситуація, прояв, сучасні підходи при розробці та організації заходів боротьби.

Змістовний модуль 6. Некропсія жуйних тварин

- Біобезпека за некропсії. Загальні принципи патолого-анатомічного розтину трупів жуйних тварин. Оформлення документації за результатами проведеної роботи.

- Патологоанатомічна та диференційна діагностика гострих та хронічних інфекційних захворювань.

- Патоморфологічна діагностика хвороб вірусної етіології.

- Патоморфологія за порушень обміну речовин.

- Загальні принципи патолого-анатомічного розтину трупів жуйних тварин. Оформлення документації за результатами проведеної роботи.

- Біобезпека.

- Послідовність етапів патолого-анатомічного розтину трупів великої та дрібної рогатої худоби. Відпрацювання техніки розтину трупів тварин.

- Органопатологія.

- Патоморфологія за хвороб заразної та незаразної етіології.

- Патоморфологія пухлинних процесів.

- Патологоанатомічна діагностика захворювань новонароджених телят, ягнят, козенят за хвороб спричинених порушенням обміну речовин

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістовних модулів	Кількість годин
	Денна форма

	усього	У тому числі		
		Л	ПЗ	СР
	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Медицина жуйних хвороб жуйних тварин				
Тема 1. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування великої рогатої худоби за хвороб серцево-судинної системи (травматичний перикардит, міокардіодистрофія.	20	2	6	12
Тема 2. Діагностика і лікування хвороб передшлунків (гіпотонія і атонія рубця, гостра тимпанія, ацидоз і алкалоз вмісту рубця, зміщення сичуга) у великої рогатої худоби.	23	6	10	13
Тема 3. Діагностичні алгоритми та лікування хвороб печінки у великої рогатої худоби, овець і кіз (гепатит, гепатодистрофія, цироз).	10	2	6	4
Тема 4. Метаболічні хвороби тварин: етіологія, діагностичні алгоритми (біохімічне дослідження крові, сечі, вмісту рубця та ін.), лікування і профілактика. Множинна внутрішня патологія.	22	6	10	10
Всього за змістовний модуль 1	75	16	32	27
Змістовний модуль 2. Акушерство і гінекологія жуйних тварин				
Тема 1. Симптоматична неплодність високопродуктивних корів. Коїтальні інфекції. Технологічні інфекції. Технологічні фактори виникнення симптоматичної неплодності. Гінекологічна патологія, яка призводить до передчасної вибраковки корів з репродуктивного стада. Анафродизія у овець і кіз та заходи щодо її профілактики.	26	4	10	12
Тема 2. Механізми патогенетичного зв'язку за акушерських та гінекологічних хвороб. Причини анафродизії та методи її профілактики. Роль поліморбідної патології в генезі гінекологічних хвороб і їх асоційований прояв з внутрішніми та ортопедичними хворобами. Контроль перебігу родів та методи регуляції родової діяльності у кіз та овець.	19	4	6	9
Разом за змістовним модулем	45	8	16	21
Змістовний модуль 3. Хірургія та ортопедія жуйних тварин				
Тема 1. Особливості перебігу хірургічної патології у високопродуктивних жуйних тварин (Етіологічні аспекти хірургічної патології у жуйних тварин, анестезіологічне забезпечення у сучасному скотарстві).	10	2	5	3

Тема 2. Анестезія та аналгезія у жуйних за хвороб кінцівок (Функціональна ортопедична обробка ратиць у корів, антисептична профілактика хвороб ратиць у корів, на молочних фермах).	11	2	3	6
Тема 3. Найбільш поширені хвороби кінцівок у жуйних (хвороби грудної і тазової кінцівки, етіологічні аспекти ламініту за інтенсивного скотарства, деформації копитець, хвороби ратиць у жуйних за інфекційних хвороб, гнійно-некротичні процеси у ділянці пальців).	12	2	4	6
Тема 4. Оперативні втручання в різних ділянках тіла (операції на молочній залозі, хвороби очей, хвороби в ділянці голови, експериментальні операції, хвороби в ділянці шиї, операції в ділянці черевної стінки і порожнини, принципи превентивної ветеринарної медицини у сучасному скотарстві).	12	2	4	6
Всього за змістовним модулем 3	45	8	16	21
Змістовний модуль 4. Інфекційні хвороби жуйних тварин				
тема. інфекційні хвороби жуйних тварин	45	8	16	21
Разом за змістовним модулем 4.	45	8	16	21
Змістовний модуль 5. Інвазійні хвороби жуйних тварин				
Тема. Інвазійні хвороби жуйних тварин	45	8	16	21
Всього за змістовним модулем 5.	45	8	16	21
Змістовний модуль 6. Некропсія жуйних				
Тема. Некропсія жуйних	45	8	16	21
Всього за змістовним модулем 6.	45	8	16	21
Всього за курс	300	56	112	132

Примітка: Л – лекції, ПЗ – практичні заняття, СР – самостійна робота

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції (А)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етіологія, патогенез, діагностика, лікування великої рогатої худоби за хвороб серцево-судинної системи (травматичний перикардит, міокардіодистрофія)	2
2-3	Діагностика і лікування хвороб передшлунків (гіпотонія і атонія рубця, гостра тимпанія, ацидоз і алкалоз вмісту рубця, зміщення сичуга) у великої рогатої худоби.	6

4	Діагностичні алгоритми та лікування хвороб печінки у великої рогатої худоби, овець і кіз (гепатит, гепатодистрофія, цироз).	2
5-6	Метаболічні хвороби тварин: етіологія, діагностичні алгоритми (біохімічне дослідження крові, сечі, вмісту рубця та ін.), лікування і профілактика. Множинна внутрішня патологія.	6
Всього за змістовний модуль 1		16
Змістовний модуль 2.		
1-2	Симптоматична неплідність високопродуктивних корів. Коїтальні інфекції. Технологічні інфекції. Технологічні фактори виникнення симптоматичної неплідності. Гінекологічна патологія, яка призводить до передчасної вибраковки корів з репродуктивного стада. Анафродизія у овець і кіз та заходи щодо її профілактики.	4
3-4	Механізми патогенетичного зв'язку за акушерських та гінекологічних хвороб. Причини анафродизії та методи її профілактики. Роль поліморбідної патології в генезі гінекологічних хвороб і їх асоційований прояв з внутрішніми та ортопедичними хворобами. Контроль перебігу родів та методи регуляції родової діяльності у кіз та овець.	4
Всього за змістовний модуль 2.		8
Змістовний модуль 3		
1	Особливості перебігу хірургічної патології у високопродуктивних жуйних тварин (Етіологічні аспекти хірургічної патології у жуйних тварин, анестезіологічне забезпечення у сучасному скотарстві).	2
2	Анестезія та аналгезія у жуйних за хвороб кінцівок (Функціональна ортопедична обробка ратиць у корів, антисептична профілактика хвороб ратиць у корів, на молочних фермах).	2
3	Найбільш поширені хвороби кінцівок у жуйних (хвороби грудної і тазової кінцівки, етіологічні аспекти ламініту за інтенсивного скотарства, деформації копитаць, хвороби ратиць у жуйних за інфекційних хвороб, гнійно-некротичні процеси у ділянці пальців).	2
4	Оперативні втручання в різних ділянках тіла (операції на молочній залозі, хвороби очей, хвороби в ділянці голови, експериментальні операції, хвороби в ділянці шиї, операції в ділянці черевної стінки і порожнини, принципи превентивної ветеринарної медицини у сучасному скотарстві).	2
Разом за змістовний модуль 3		8
Змістовний модуль 4		
1	Емерджентні і транскордонні інфекції	2
2	Пріонні інфекції (Губчастоподібна енцефалопатія ВРХ. Скрепі овець)	2
3	Заразний вузликовий дерматит. Блютанг.	2
4	Контагіозна ектима овець і кіз. Аденоматоз овець і кіз.	2
Всього за змістовний модуль 4		8

Змістовний модуль 5		
1	Епізоотична ситуація в Україні з паразитозів жуйних тварин. Екологічні аспекти проблеми.	2
2	Зоонозні інвазії великої та дрібної рогатої худоби	2
3	Розвиток патологічного процесу в організмі худоби за ендо- та екто паразитів.	2
4	Попередження інвазійних хвороб жуйних тварин за різних технологічних умов. Сучасні погляди на оптимізацію проблеми боротьби з інвазійними хворобами дрібної та великої рогатої худоби. Продовольча безпека галузі скотарства та паразитарного благополуччя.	2
Всього за змістовний модуль 5		8
Змістовний модуль 6		
1	Біобезпека за некропсії. Загальні принципи патолого-анатомічного розтину трупів жуйних тварин. Оформлення документації за результатами проведеної роботи.	2
2	Патологоанатомічна та диференційна діагностика гострих та хронічних інфекційних захворювань.	2
3	Патоморфологічна діагностика за хвороб вірусної етіології.	2
4	Патоморфологія за порушень обміну речовин.	2
Всього за змістовний модуль 6		8
ВСЬОГО ЗА КУРС		56

6.2. Практичні заняття

Практичні заняття з дисципліни «Хвороби жуйних тварин» включають семінари (В), лабораторну та описову роботу (D), неклінічну роботу з тваринами (Е), і клінічну роботу з тваринами (F). Частина практичних занять проводяться в умовах виробництва із залученням представників роботодавців – фахівців ветеринарної медицини. Для підготовки до семінарів студенти знайомляться з основними поняттями та матеріалами за відповідною темою (під час лекцій, практичних занять, самостійної роботи); отримують групові та індивідуальні завдання, додатковий матеріал – зразки (інструкції, моделі, шаблони) для підготовки презентацій, проводять пошуки в Інтернет (вебквести). Список інформаційних ресурсів, посилання на ресурси ав Інтернет, адреси веб-сайтів, необхідних для виконання завдання за темою, надають в електронному (на платформі Moodle) або паперовому вигляді.

№ п/п	Назва теми	Вид заняття (В,D,E,F)	Кількість годин
Змістовний модуль 1.			
1	Освоєння систем профілактики хвороб жуйних тварин за внутрішньої патології та проведення диспансеризації на базі ситуаційних завдань	В	4

2-3	Клінічні та візуальні способи дослідження хворої тварини за хвороб серцево-судинної системи. Розгляд результатів досліджень, постановка діагнозу, призначення лікування.	F	4
4	Діагностичні алгоритми та лікувальні протоколи тварин за хвороб дихальної системи у молодняку жуйних тварин	E	4
5-6	Клінічні та візуальні способи дослідження хворої тварини за хвороб передшлунків і сичуга. Розгляд результатів досліджень, постановка діагнозу, призначення лікування.	F	4
7	Семінар (контрольована групова робота) з питань хвороб передшлунків і сичуга	B	2
8-9	Ситуаційні завдання щодо хвороб печінки. Лікувальні протоколи	E	2
10	Клінічні та візуальні способи дослідження хворої тварини за метаболічної патології. Розгляд результатів досліджень, постановка діагнозу, призначення лікування	F	4
11-12	Ситуаційні задачі з метаболічної патології. Демонстрація презентації та відеофільмів	E	2
13	Проведення біохімічних досліджень крові, сечі, вмісту рубця та інтерпретація результатів досліджень	E	6
Всього за змістовний модуль 1			32
Змістовний модуль 2.			
1-4	Диференційна діагностика гінекологічних хвороб ультразвуковим та клінічними методами	F F	4 4
5-7	Сучасні засоби та методи лікування за гінекологічних хвороб у корів	F	6
8	Семінар (контроль модуля)	B	1
8	Семінар (контроль модуля)	B	1
Всього за змістовний модуль 2			16

Змістовний модуль 3			
1	Особливості перебігу хірургічної патології у високопродуктивних жуйних тварин (Структура, функції та біомеханіка ратиць в умовах високо інтенсивного скотарства, оцінка технологічного обладнання на сучасній молочній фермі, етологічні аспекти хірургічної патології у жуйних тварин в умовах інтенсивного тваринництва, різні методи введення лікарських препаратів та взяття крові у жуйних тварин, фіксація та анестезіологічне забезпечення у сучасному скотарстві)	E	5
2	Анестезія та аналгезія у жуйних за хвороб кінцівок (Функціональна ортопедична обробка ратиць у корів, антисептична профілактика хвороб ратиць у корів, на молочних фермах, технологічний травматизм).	B	3

3	Найбільш поширені хвороби кінцівок у жуйних (хвороби грудної і тазової кінцівки, етіологічні аспекти ламініту за інтенсивного скотарства, деформації копитець, хвороби ратиць у жуйних за інфекційних хвороб, папіматозний пальцевий дерматит	E	4
4	Оперативні втручання в різних ділянках тіла (операції на молочній залозі, хвороби очей, хвороби в ділянці голови, експериментальні операції, хвороби в ділянці шиї, операції в ділянці черевної стінки і порожнини, принципи превентивної ветеринарної медицини у сучасному скотарстві.	F	4
Всього за змістовний модуль 3			16
Змістовний модуль 4			
1.	Емерджентні і транскордонні інфекції	D	2
2.	пріонні інфекції (Губчастоподібна енцефалопатія ВРХ. Скрепі овець)	D	2
3.	Заразний вузликовий дерматит	D	2
4.	Блютанг	D	2
5.	Контагіозна ектима овець і кіз	F	2
6.	Аденоматоз овець і кіз	F	2
7.	Везикулярний стоматит	E	2
8.	Паравакцина	E	2
Всього за змістовний модуль 4			16
Змістовний модуль 5			
1	Комплексний підхід при постановці діагнозу на паразитози жуйних	D	2
2	Зажиттєві та посмертні кількісні методи паразитологічних досліджень та оцінка ефективності протипаразитарних заходів	D	2
3	Динаміка клінічного прояву фасціольозу жуйних. Обґрунтування спеціальної діагностики та заходів боротьби.	D	2
4	Діагностика та диференційна діагностика дикроцеліозу та еуритремошу жуйних. Етіотропна та патогенетична терапія. Профілактика.	D	2
5	Моніторинг епізоотичної ситуації щодо цистицеркозу бовісного з використанням новітніх методів. Морфо-біологічне обґрунтування діагностики та заходів боротьби. Цистицеркози серозних покривів внутрішніх органів та підшкірної клітковини жуйних: динаміка розвитку патологічного процесу та клінічних ознак, зажиттєва та посмертна діагностика, профілактика.	D	2
6	Поширення аноплоцефалідозної інвазії жуйних. Морфобіологічне обґрунтування діагностики та заходів боротьби	D	2
7	Неоаскаридоз телят, стронгілятози травного каналу: особливості епізоотології, динаміки патогенетичних зрушень у інвазовоному макроорганізмі, комплексний підхід щодо діагностики, терапії та профілактики.	D	2

8	Саркоптоїдози жуйних та ововодів хвороби, їх прояв, диференційна діагностика, комплексний підхід за лікування та профілактики. Псороптидози великої та дрібної рогатої худоби: діагностика, сезонні, порідні та технологічні особливості заходів боротьби. Тромбідиформні акарози жуйних: епізоотична ситуація, прояв, сучасні підходи при розробці та організації заходів боротьби.	F	2
Всього за змістовний модуль 5			16
Змістовний модуль 6			
1	Загальні принципи патолого-анатомічного розтину трупів жуйних тварин. Оформлення документації за результатами проведеної роботи.	F	2
2	Біобезпека за проведення розтинів трупів жуйних тварин	D	2
3	Послідовність етапів патолого-анатомічного розтину трупів великої та дрібної рогатої худоби. Відпрацювання техніки розтину трупів тварин.	F	2
4	Органопатологія жуйних тварин	D	2
5	Патоморфологія за хвороб заразної та незаразної етіології жуйних	D	2
6	Патоморфологія пухлинних процесів у жуйних тварин	D	2
7-8	Патологоанатомічна діагностика захворювань новонароджених телят, ягнят, козенят та хвороб спричинених порушенням обміну речовин.	F	4
Всього за змістовний модуль 6			16
Всього за курс			112

6.3. Самостійна робота

Самостійна робота спрямована на більш глибоке вивчення студентами програмного матеріалу за окремими змістовими модулями і темами дисципліни, які не включені в повному обсязі до тематики лекційного курсу та практичних занять, зокрема – ознайомлення з національними та міжнародними нормативноправовими положеннями щодо гуманного ставлення та дотримання благополуччя тварин, використання ветеринарних препаратів. Самостійна робота також передбачає години для збору матеріалів і підготовки презентацій до семінарів.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
1.	Аналіз раціонів та інтерпретація результатів з метою встановлення причин хвороб та постановки діагнозу	2
2.	Хвороби серцево-судинної системи у жуйних тварин: міокардіофіброз, ендокардит, пороки серця	3
3.	Хвороби легень у молодняку ВРХ: аспіраційна, ателектатична пневмонії. Інтерстеціальна емфізема легень у ВРХ.	4
4.	Алгоритми профілактики шлунково-кишкових хвороб молодняку.	1
5.	Правила застосування імунстимулювальних препаратів у молодняку ВРХ.	1
6.	Хвороби передшлунків і сичуга: паракератоз рубця, парез рулця, періодична тимпанія у молодняку, засмічення книжки, абомазит.	4

7.	Хвороби печінки у ВРХ гнійний гепатит, амілоїдоз, холецистит, холелітаз.	4
8.	Загальні правила діагностики мікроелементозів. Гіпокупроз та гіпокобальтоз	3
9.	Метаболічні хвороби молодняку ВРХ: ензоотична атаксія, біломязова хвороба	3
10.	Основи біоетики та біобезпеки за роботи з жуйними тваринами	2
	Всього за змістовий модуль 1	27
	Змістовий модуль 2.	
1	Ультразвуковий метод діагностики вагітності у корів, овець, кіз	3
2	Система ветеринарних та технологічних заходів профілактики неплідності високопродуктивних корів.	3
3	Біологічні та гормональні методи підвищення заплідненості у овець і кіз	3
4	Клініко-морфологічне та економічне обґрунтування терміну осіменіння високопродуктивних корів після родів	3
5	Сучасні лікарські засоби та комплексні схеми лікування корів за патології молочної залози	3
6	Методологія розробки та впровадження ефективної комплексної профілактики маститу та інших патологій молочної залози у корів	3
7	Особливості перебігу та методи лікування маститу у кіз і овець	3
	Всього за змістовий модуль 2	21
	Змістовий модуль 3.	
1	Вивчення фармакологічних засобів для попередження та лікування шоку у жуйних	1
2	Освоєння методів швидкої ветеринарної допомоги у жуйних тварин в умовах клінік	1
3	Вивчення в умовах клінік фармакологічних та фізіотерапевтичних засобів для лікування запальних процесів у жуйних тварин	1
4	Освоєння в умовах клінік методів новокаїнотерапії для лікування запальних процесів у жуйних тварин	1

5	Вивчення патогенетичних основ видових особливостей запальної реакції та ранового процесу	1
6	Освоєння в умовах клінік методів хірургічного лікування ран (первинна хірургічна обробка, дренажування та ушивання ран) у жуйних тварин.	2
7	Вивчення фармакологічних засобів для місцевого лікування ран у жуйних тварин	2
8	Травми головного та спинного мозку у жуйних тварин	2
9	Освоєння правил читання рентгенограм для діагностики кістковосуглобової патології в умовах клінік	1
10	Вивчення клінічних аспектів анатомо-топографічних складових суглобів різних типів	1
11	Тренінг з диференційної рентгенодіагностики хвороб суглобів	1
12	Тренінг з пункції суглобів за введення в них лікарських речовин	1
13	Вивчення клінічних аспектів анатомо-топографічних елементів сухожилків, сухожилкових піхв та бурс.	1
14	Тренінг з пункції сухожилкових піхв, бурс та введення в них лікарських речовин	1

15	Вивчення фізіотерапевтичних засобів для лікування хвороб суглобів, сухожилків, бурс та м'язів	1
16	Освоєння методів дослідження функції органа зору та його патології (клінічні, кератоскопія, Пуркінє-Сансонівське зображення, офтальмоскопія).	1
17	Вивчення лікарських засобів і основних способів лікування очних хвороб	1
18	Освоєння клінічних критеріїв використання місцевої анестезії та новокаїнових блокад за хвороб у ділянці голови, шиї, холки і грудної порожнини	1
	Всього за змістовий модуль 3	21
	Змістовий модуль 4.	
1	Хвороба шмаленберга.	1
2	Гарячка долини Ріфт.	2
№	Хвороба Найробі.	2
4	Лихоманка геморагічна Кримськоконголезька.	2
5	Лихоманка Західно-Нільська.	2
6	Ротавірусна інфекція телят.	2
7	Респіраторна синтиціальна інфекція.	2
8	Коронавірусна інфекція телят.	2
9	Аденовірусна інфекція телят.	2
10	Парвовірусна інфекція телят.	2
11	Віспа корів	2
	Всього за змістовий модуль 4	21
	Змістовий модуль 5.	
1	Оцінка епізоотичної ситуації та ефективності заходів боротьби за трематодозних інвазій жуйних. Виконання досліджень гельмінтологічними методами за трематодозів.	2
2	Вивчення морфологічних особливостей личинок цестод. Вивчення макропрепаратів органів ВРХ, ДРХ, уражених цистицерками, ехінококовими міхурами та ценурами. Вивчення заходів боротьби з цестодозною інвазією.	2
3	Диференційна діагностика інвазійних хвороб жуйних,	3
4	Моніторинг епізоотичної ситуації щодо паразитозів в Україні.	2
5	Профілактика захворювання жуйних на філяріатози (дослідження тварин, комарів).	3
6	Протипаразитарні препарати, що використовуються для лікування великої та дрібної рогатої худоби.	4
7	Виявлення на тілі жуйних тварин паразитичних комах та їх диференціювання (вошей, малофагів).	2

8	Вивчення методів клінічної та лабораторної діагностики бабезіозу та еймеріозу жуйних тварин. Хіміопрофілактика паразитарних хвороб.	3
	Всього за змістовий модуль 5	21
	Змістовий модуль 6.	
1	Загальні підходи щодо патолого-анатомічного розтину трупів жуйних тварин. Оформлення документації за результатами проведеної роботи.	2
2	Організація патологоанатомічного розтину.	2
3	Правила суспільної та власної гігієни.	2
4	Патологоанатомічна та диференціальна діагностика анаеробної ентеротоксемії у ВРХ.	1
5	Патологоанатомічна та диференціальна діагностика анаеробної ентеротоксемії у овець.	1
6	Патоморфологічна діагностика туберкульозних уражень у великої рогатої худоби.	2
7	Патологоанатомічна діагностика бруцельозу великої рогатої худоби, овець та кіз.	1
8	Загальна характеристика пухлинних процесів у жуйних тварин. Папіломатоз у жуйних тварин.	1
9	Лейкоз ВРХ.	2
10	Визначення патолого-анатомічних змін у продуктивних тварин за сальмонельозу (макрокартина).	2
11	Патоморфологія паратуберкульозу ВРХ.	1
12	Патологоанатомічна діагностика аліментарної дистрофії, кетозів, кахексії.	2
13	Патологоанатомічна діагностика захворювань новонароджених телят, ягнят, козенят (молозивний токсикоз).	2
	Всього за змістовий модуль 6	21
	Всього за курс	132

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Діяльність викладача орієнтована на студентоцентрований підхід в освітньому процесі, що дозволяє досягнути багатоманітність поглядів на проблеми. Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, відеофільми, дискусійне обговорення проблемних питань.

На практичних заняттях використовуються презентації, відеофільми, наочні плакати (постери), методичні розробки, нормативно-правові акти, конспектоздатковий матеріал.

Також матеріали дисципліни викладаються у наступних формах навчання: лекція-бесіда, індивідуальна чи групова консультація, дистанційне навчання у системі Moodle, а для активного навчання використовуються пролемноорієнтоване навчання (Problem-Based Learning), кейсове навчання, вебквести, дискусії.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з дисципліни «Хвороби жуйних» включає поточне тематичне оцінювання, модульний контроль, підсумковий контроль - у вигляді заліку (11 семестр) та іспиту (12 семестр). Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні або контрольні роботи.

Модульний контроль здійснюється в усній, письмовій та у формі комп'ютерного тестування.

Форми контролю самостійної роботи: обговорення результатів виконаної роботи на занятті: тестування, письмове або усне опитування під час модульного контролю; представлення та обговорення в групі мультимедійних презентацій або рефератів.

Результати оцінювання знань студентів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляються у журнал академічної групи після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль у формі заліку та іспиту проводиться шляхом комп'ютерного тестування (60 тестових питань на одного студента) або за результатами усної відповіді здобувача вищої освіти на питання.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час оцінювання лекційного курсу враховується активність студента в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані практичні роботи, командні завдання, зроблені доповіді, презентації, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести або усні відповіді на питання.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувача вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
-------------	----------------------------

«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$\text{БПК} = \text{САЗ} \times \text{ПК} / 5,$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбаченні програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Підсумковий контроль	Загальний бал
іспит	10	20	10	20	10	30	100
залік	10	30	10	40	10	.	100

Шкала оцінювання успішності

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C	Задовільно	
64-74	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1-34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point;
2. Інформаційні стенди та плакати у навчальних аудиторіях;
3. Нормативно-технічна документація: Закони України, національні стандарти, інструкції, накази Державної служби з безпечності харчових продуктів та захисту споживачів України, Регламенти ЄС, стандарти Комісії Кодекс Аліментаріус, МЕБ тощо.
4. Тематична відеотека. **Технічні засоби:**
 1. Мультимедійний проектор.
 2. Лабораторії ФВМ та їх обладнання.
 3. Комп'ютерні класи ФВМ.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література (підручники, посібники)

1. Dairy herd health / Martin Green, Andrew Bradley, James Breen, Helen Higgins, Chris

Hudson, Jon Huxley, Jonathan Statham, Laura Green, Alistair Hayton // CAB International 2012, 327 p.

2. Improving dairy herd health / Émile Bouchard // Burleigh Dodds Science Publishing, 2021, 490 p.

2. Сигнали корів / Ян Гулсен // Практичний посібник з менеджменту в молочному тваринництві: Vetvice, 2010. – 98 с.

3. Посібник з молочного фермерства / Я.Х. Кремерс, Г.П. Бондаренко, Л.М. Столпник та ін.; за ред. Кремерса Я.Х., Тереса В.М., Максимова М.Г. – К.: ЦП “Компринт”. – 2017. – 120 с.

4. Внутрішні хвороби тварин / [Левченко В.І., Кондрахін І.П., Влізло В.В. та ін.]; За ред.

В.І. Левченка. – Біла Церква, 2012. – Ч. 1. – 528 с.

5. Внутрішні хвороби тварин / [Левченко В.І., Влізло В.В., Кондрахін І.П. та ін.]; За ред.

В.І. Левченка. – Біла Церква, 2015. – Ч. 2. – 610 с.

6. Зміщення сичуга у корів: методичні рекомендації / В.В. Влізло М.П., М.В. Рубленко, Л.А. Тихонюк, Чернозуб. – Київ, 2010. – 36 с.

7. Dairy goat and sheep operations in the southeast. Production guide. 2020. – 98 p.

8. Патологія молочної залози у корів, овець і кіз: метод. вказівки / І.М. Плахотнюк, С.С. Волков, Б.П. Івасенко, Ю.М. Ордін. – Біла Церква, 2015. – 26 с.

9. Фармакологічне забезпечення інтенсивного відтворення корів / С.А. Власенко, Ю.М. Ордін, І.М. Плахотнюк та ін. – Біла Церква, 2019. – 153 с.

10. Стимуляція і синхронізація статевої циклічності у корів та методи підвищення заплідненості / Г.Г. Харута, С.С. Волков, В.В. Лотоцький та ін. – Біла Церква, 2009.–21 с.

11. Власенко С.А. Комплексне лікування корів за метриту із застосуванням антисептиків на полімерній основі та дезагрегантів: методичні рекомендації для спеціалістів і магістрів з ветеринарної медицини / С.А. Власенко, М.В. Рубленко. – Біла Церква, 2015. – 25 с.

12. Загальна та спеціальна хірургія / І.С. Панько, В.М. Власенко, А.А. Гамота та ін. – Біла Церква, 2003. – 416 с.

13. Хулєк М. Здоров'я ратиць та догляд за ними / М. Хулєк. – Агроексперт, 2015. – 146 с.

Адреси сайтів в Internet

Для підготовки до занять з метою більш повного засвоєння дисципліни студенти можуть користуватися електронними сайтами:

www.consumer.gov.ua сайт Держпродспоживслужби України;
<http://www.fao.org/home/en/> - сайт Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO); <http://www.who.int/en/> - сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ); <https://www.wto.org/> - сайт Світової організації торгівлі (СОТ);

<http://www.oie.int/> - сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин (Міжнародне епізоотичне бюро – МЕБ);

https://ec.europa.eu/food/safety/rasff_en - RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed);

www.rada.gov.ua – законодавство на сайті Верховної Ради України.